

سوالات درس ۸ دین و زندگی (۳) پایه دوازدهم رشته های تجربی و ریاضی

- (۱) *قرآن کریم، رمز سعادت و رستگاری ما را چه چیزی بیان کرده است؟ تزکیه نفس
- (۲) *قرآن کریم طبق آیه شریفه «قد افلح من زکّاه» رمز سعادت و رستگاری انسانها را ..... دانسته است.
پاسخ: تزکیه نفس (دی ۱۴۰۱)
- (۳) تزکیه چه زمانی اتفاق می افتد؟ نفس ما از آلودگی ها پاک شود.
- (۴) پاک شدن نفس از آلودگی ها با چه چیزی آغاز و تداوم آن چگونه خواهد بود؟ با توبه از گناهان آغاز می شود؛ و برای تداوم پاک ماندن جان و دل انسان، می بایست علاوه بر توبه به دستوراتی که خداوند فرمان داده است عمل نمود.
- (۵) احکام و قوانین دین اسلام چه آثاری دارد؟ احکام و قوانین دین اسلام، علاوه بر اینکه زندگی سالم در دنیا را تضمین می کند، سعادت و نیک بختی اخروی و ابدی را نیز تأمین می نماید.
- (۶) * احکام و قوانین دین اسلام، فقط زندگی سالم در دنیا را تضمین می کند. (ص/غ) (سوال دی ۹۷)
- (۷) چرا نباید قوانین بشری را با قوانین الهی مقایسه کرد؟ فقط خداوند می داند آن گناه مانعی بزرگ بر سر راه سعادت و نعمت های ابدی است.
- (۸) تنها شیوه مطمئن و قابل اعتمادی که پیش روی هر انسان خردمند و عاقبت اندیش قرار دارد چیست؟ زندگی دینی
- (۹) چه چیزی هر گونه نگرانی نسبت به آینده را از بین می برد؟ تکیه بر خداوند و اعتماد به دستورات او،
- (۱۰) در چه صورتی آینده ای غیر قابل اعتماد در انتظار انسان است؟ بی توجهی به خدا و عدم اعتماد به دستورات او.
- (۱۱) *بر اساس عبارت قرآنی «اقمّن اَسْسَ بُنْیَانَهُ، عَلَی تَقْوٰی مِّنَ اللّٰهِ وَ رِضْوَانٍ خَیْرٌ...» زندگی محکم و استوار بر چه پایه هایی بنا می شود؟ تقوای الهی (۰/۲۵) و خوشنودی الهی (۰/۲۵) (سوال دی ۹۷)
- (۱۲) توضیح دهید که چگونه میان سعادت انسان در جهان آخرت و بایدها و نبایدهای دین (احکام)، ارتباط و هماهنگی وجود دارد؟ از هر راهی نمی توان به سعادت اخروی رسید؛ درست، مانند رشد بدن در همین دنیا که فقط با تغذیه صحیح حاصل می شود از این رو، آن هدف بزرگ با یک زندگی غیر مسئولانه و بدون برنامه سازگار نیست. بلکه یک زندگی جدی و یک عزم قوی و استوار را طلب می کند. البته کسی که به دنبال سعادت اخروی نیست و به دنبال خواسته ها و تمایلات نفس خود است نمی تواند انتظار سعادت مندی در دنیا و بهره مندی از نعمات بهشتی را داشته باشد.
- (۱۳) اینکه فقها و مجتهدین می توانند احکام اسلامی متناسب با شرایط را استخراج کنند، به چه معناست؟ درست است که اسلام در هر دوره و زمانه ای قابل اجراست و هر قدر زندگی بشر پیچیده تر شود و نیازهای جدیدی پدید آید، فقها و مجتهدین می توانند احکام اسلامی متناسب با آن شرایط را استخراج کنند، اما این بدین معنا نیست که اگر جوامع بشری دچار انحراف شدند و خواسته ها و تمایلات مخالف با سعادت خود پیدا کردند، اسلام آن خواسته ها را بپذیرد و مطابق با آنها حکم کند.
- (۱۴) رفتار پیامبران در برابر تمایلات انحرافی جامعه چگونه بود؟ پیامبرشان در مقابل انحراف ایستاده و با آنان مبارزه کرده است.
- (۱۵) بعد از رحلت پیامبر چه کسانی شراب و قمار را رواج دادند؟ با روی کار آمدن بنی امیه و بنی عباس، بار دیگر شراب و قمار در دربار آنها رواج پیدا کرد و به دنبال آن برخی از مردم نیز مرتکب این دو عمل شدند. با این حال عموم مسلمانان، هیچگاه زشتی این عمل را فراموش نکردند.

ادامه سوالات درس ۸ دین و زندگی (۳) پایه دوازدهم رشته های تجربی و ریاضی

۱۶) * چرا در دین مبین اسلام، قمار، حرام شمرده شده است و انسانها از انجام آن منع شده اند؟ دلایل حُرمت قمار از نظر اسلام را بنویسید. قمار علاوه بر اینکه یک کار بیهوده است، پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد. از طرف دیگر، این عمل میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می آورد.

۱۷) سه مورد از انحرافات قبل اسلام که امروزه فراگیر شده اند کدامند؟ قمار- شراب- ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرعی

۱۸) رایج شدن ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرعی چه پیامدی بدنبال دارد؟ رایج شدن این ارتباط بازگشتی به دوران جاهلیت است و بنیان خانواده را متزلزل می کند. همان طور که در کشورهای که این قبیل رابطه ها وجود دارد، خانواده استحکام خود را از دست داده و فرزندان تک سرپرست فراوان شده اند.

۱۹) * چرا از دیدگاه اسلام « ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع » حرام دانسته شد؟ (دی ۱۴۰۱) رایج شدن این ارتباط بازگشتی به دوران جاهلیت است ۲۵٪ و بنیان خانواده را متزلزل می کند ۲۵٪. همان طور که در کشورهای که این قبیل رابطه ها وجود دارد خانواده استحکام خود را از دست داده ۲۵٪ و فرزندان تک سرپرست فراوان شده اند ۲۵٪.

۲۰) دلیل قرآن کریم در گناه کبیره شمردن زنا چیست ؟ تا هیچ گاه موقعیت خانواده متزلزل نشود و سلامت جسمی و روحی انسان ها به خطر نیفتد.

۲۱) چرا خداوند در احکام دین خطرات انحرافی را گوشزد کرده است؟ از آنجا که خداوند نصیحتگر حقیقی مردم است، و خواهان سعادت آنان است به منظور پیشگیری از خطرات، تابلوهای خطر را بالا برده است تا مردم، قبل از گرفتار شدن، آن خطرات را بشناسند و از آن دوری کنند.

۲۲) چه کسانی می گویند چرا در اسلام اینقدر منع کردن و حرام کردن رایج است؟ کسانی که از گسترش خطرات ناشی از گناهان کبیره ای مانند زنا و شراب و قمار نفع می برند.

۲۳) دیدگاه اسلام در مورد ورزش و بازی چیست ؟ اسلام هزاران نوع ورزش و بازی را که در دنیا رواج دارد، حلال می شمارد و مردم را نه تنها به ورزش کردن تشویق می کند بلکه اگر ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی باشد، آن را مستحب و دارای پاداش اخروی می داند.

۲۴) اسلام چه ورزشی را بد می شمارد و آن را منع می کند ؟ فقط ورزشی که همراه با قمار باشد.

۲۵) خداوند برای منع یک عمل به چه چیزی نگاه می کند؟ خداوند به ضررهای یک عمل نگاه می کند، نه دوست داشتن یا نداشتن مردم.

۲۶) * هر دستور خداوند، علت ها و دلایل خاص خود را دارد که آن حکم و دستور « حکمت » نامیده می شود.

۲۷) آیا می توان به حکمت دستورات خداوند پی برد ؟ گاهی ما حکمت برخی از دستورات خداوند را می دانیم و گاه از آنها مطلع نیستیم. گاهی هم از علوم مختلف کمک می گیریم تا حکمت آن را به دست بیاوریم.

۲۸) آیا فهمیدن یکی از حکمت های یک حکم الهی به معنی فهمیدن همه حکمت های آن حکم است ؟ خیر

۲۹) گاهی ما علت احکامی را که نمی دانیم؛ با تلاش و از راه علم به دست می آوریم ، آیا اسلام این تلاش را تأیید می کند؟ بله

- ۳۰) با توجه به اینکه فرهنگ و تمدن امروزی بشر براساس دستورات الهی شکل نگرفته و بسیاری از عادت ها و رفتارها با دستورات دینی در تعارض است و این تعارض، رعایت قوانین الهی را تا حدودی سخت کرده است، چگونه می توان وارد عمل شد؟ از آنجا که ایمان داریم این قوانین، فرمان های خداست، با اعتماد به نفس بالا و توکل بر او وارد عمل می شویم.
- ۳۱) ایمان به خداوند و اعتماد و عمل به احکام اسلامی در شرایط ویژه و پیچیده حاکم بر زندگی انسان ها که بسیاری از عادت ها و رفتارها با دستورات دینی در تعارض است سبب چه نتایجی می گردد؟
- هم زمینه را برای آگاهی دیگران نسبت به اسلام فراهم می نما ییم و هم از اسلامان در صحنه عمل و زندگی دفاع می کنیم.
- ۳۲) فرهنگ یعنی چه؟ فرهنگ، روح حاکم بر جامعه و نشان دهنده هویت و شخصیت آن است.
- ۳۳) نوع اجزاء و عناصر فرهنگی هر جامعه نشان دهنده ی چیست؟ نشان دهنده درجه و میزان ارزشمندی و تعالی آن جامعه است.
- ۳۴) معیارهای اصلی تشخیص ارزشمندی فرهنگ جوامع چیست؟ اعتقاد به خدا و یکتاپرستی، ایمان و اعتقاد به پیامبران الهی و اعتقاد به معاد و پابندی به آن، معیارهای اصلی در تشخیص ارزشمندی فرهنگ جوامع است.
- ۳۵) معیارهای یک فرهنگ برتر چیست؟ توجه به عدالت، خردورزی، علم و دانش، عفاف و پاکدامنی، دوری از شهوت و غضب و پابندی به احکام و دستورات الهی از است.
- ۳۶) احکام و قوانین اسلام باید چگونه تنظیم شود؟ سبب رشد و تقویت معیارهای اصلی و برتر شود.
- ۳۷) *تولید، توزیع و تبلیغ فیلم های سینمایی و تلویزیونی، لوح های فشرده، مجلات، روزنامه ها، کتاب ها و انواع آثار هنری به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی و مبارزه با تهاجم فرهنگی و ابتذال اخلاقی، از مصادیق مهم عمل صالح و از واجبات کفایی و دارای پاداش اخروی بزرگ است. (نهایی دی ۹۷)
- ۳۸) حق نشر، حق تکثیر یا کپی رایت را تعریف کنید. مجموعه ای از حقوقی است که به پدیدآورنده یک اثر در حوزه کارهای ادبی، سینمایی، موسیقی، عکاسی، نرم افزار، طراحی های صنعتی و ... تعلق می گیرد.
- ۳۹) طبق نظر همه مراجع، اگر تولیدکننده یک اثر، تکثیر و کپی آن اثر را جایز نداند، تکثیر آن حرام است.
- ۴۰) ایجاد پایگاه های اینترنتی و شبکه های اجتماعی در فضای مجازی به منظور اشاعه فرهنگ و معارف اسلامی و مقابله با اندیشه های کفرآمیز و ابتذال اخلاقی، مستحب است و در مواردی واجب.
- ۴۱) یکی از مهمترین ابزارهای کشورهای سلطه گر برای تسلط بر دیگر کشورها کدام است؟ وسایل ارتباطی از قبیل پایگاه های اینترنتی، شبکه های اجتماعی، ماهواره ها و سایر رسانه های اجتماعی است. مرکز این وسایل ارتباطی در کشورهای نظیر آمریکا و صاحبان آنها سرمایه داران بزرگی هستند.
- ۴۲) هدف سرمایه داران از تسلط بر رسانه ها چه چیزی است؟ و برای رسیدن به آن هدف دست به چه اقدامی می زنند؟ برای تسلط بر کشورها اقداماتی از قبیل: به دست آوردن اطلاعات محرمانه اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی کشورها و تجزیه و تحلیل آنها برای تصمیم گیری های دقیق علیه کشورهای مورد هدف را انجام می دهند.
- ۴۳) *استفاده از موسیقی، خواه موسیقی سنتی و کلاسیک باشد و خواه غیر سنتی و مدرن جایز و حلال است. (ص/غ) (سوال دی ۹۷)
- ۴۴) چه نوع موسیقی حرام است؟ آن نوع موسیقی که بی بندوباری و شهوت را تقویت و تحریک می کند و مناسب مجالس لهو و لعب است حرام است.
- ۴۵) استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه های فرهنگی مفید نیز حلال و جایز است.

- ۴۶) تولید، توزیع و تبلیغ فیلم ها، لوح های فشرده و سایر رسانه هایی که دربردارنده تصاویر یا متونی هستند که موجب انحراف و فساد می شوند و یا دربردارنده موسیقی مطرب و مناسب با مجالس لهو و گناه باشند. از گناهان بزرگ شمرده می شود و خرید و فروش آنها حرام است. همچنین، تماشا کردن و گوش دادن به آنها نیز حرام است.
- ۴۷) شرکت در مجالس شادی مانند جشن عروسی و جشن های ملی، مذهبی چه حکمی دارد توضیح دهید.
- جایز است و حتی اگر موجب تقویت صله رحم یا تبلیغ دین شود مستحب است؛ به شرط آن که در این مجالس، احکام دین مانند پوشش مناسب خانم ها رعایت شود.
- ۴۸) توصیه های دین اسلام به مسلمانان در زمینه ورزش را بنویسید. دین اسلام از مسلمانان می خواهد برای سلامت و تندرستی خود بکوشند و از هر کاری که تندرستی را به خطر می اندازد، دوری کنند. علاوه بر این، خوب است هر مسلمانی بکوشد که بدنی قوی و نیرومند داشته باشد تا در زندگی از سلامت برخوردار باشد و بتواند بهتر فعالیت کند و در هنگام خطر و مبارزه با دشمنان دین پیروزمندانه عمل نماید.
- ۴۹) چرا هر مسلمانی باید بکوشد بدنی قوی و نیرومند داشته باشد؟ تا در زندگی از سلامت برخوردار باشد و بتواند بهتر فعالیت کند و در هنگام خطر و مبارزه با دشمنان دین پیروزمندانه عمل نماید.
- ۵۰) قوی شدن بدن چه زمانی ارزشمند است؟ قوت بازو سبب تواضع و فروتنی انسان شود، نه فخر فروشی بر دیگران.
- ۵۱) شرط بندی، حتی در بازی ها و ورزش های معمولی حرام می باشد.
- ۵۲) * شرط بندی در بازی ها و ورزش های معمولی چه حکمی دارد؟ حرام است. (سوال دی ۹۷)
- ۵۳) اگر ورزش و بازی های ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی بندوباری های دنیای کنونی ضرورت یابد، فراهم کردن امکانات آن واجب کفایی است.
- ۵۴) در چه صورتی ورزش و بازی های ورزشی و فراهم کردن امکانات برای آن واجب کفایی است؟ اگر برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی بندوباری های دنیای کنونی باشد.
- ۵۵) * حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید. (حرام-مستحب-واجب کفایی-مکروه) (سوال دی ۹۷)
- الف) شرکت در مجالس شادی برای تقویت صله رحم-----مستحب (۰/۵)
- ب) فراهم کردن امکانات ورزشی برای دور شدن از فساد-----واجب کفایی (۰/۵)
- ج) مصرف کالاهای خارجی در صورت وابستگی-----حرام (۰/۵)
- ۵۶) * حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید (حرام - مکروه - واجب - واجب کفایی - مستحب - جایز)
- الف) تولید مستند به نیت تربیت دینی در شرایط ویژه==== واجب کفایی
- ب) شرکت در جشنهای مذهبی و ملی که موجب تبلیغ دین شود.-----مستحب
- ج) شرط بندی در بازیها و ورزشهای معمولی = ---حرام
- د) بهره بردن از وسایل ارتباط داخلی ---واجب
- ۵۷) * حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید. (جایز - مستحب - واجب - مکروه - حرام)
- الف) ورزش کردن به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی-----مستحب
- ب) تلاش برای پیشرفت علمی و افزایش تولید داخلی-----واجب
- ج) استفاده از موسیقی سنتی یا مدرن غیر لهوی-----جایز
- ۵۸) حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید: (واجب - جایز - واجب کفایی - حرام - مستحب) یک مورد اضافی است.
- الف) هر نوع تجارت به نفع رژیم صهیونیستی-----حرام
- ب) تلاش برای پیشرفت علمی، صنعتی و افزایش تولید داخلی-----واجب
- ج) تولید فیلم های سینمایی و تلویزیونی، تاریخی و اجتماعی به سبب اعتلای فرهنگ اسلامی و تربیت دینی در شرایط ویژه-----واجب کفایی

۵۹) * احکام فقهی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. (نهایی دی ۱۴۰۱) (واجب کفایی - مستحب - واجب - حرام - حلال و جایز)

آ) ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی = پاسخ: مستحب

ب) استفاده از ابزارها و آلات موسیقی برای اجرای سرودها و برنامه های فرهنگی مفید. پاسخ: حلال و جایز

پ) خریداری و مصرف کالاهای خارجی که سبب وابستگی کشور شود. پاسخ: حرام

ت) فراهم کردن زیرساخت های لازم برای پایگاه های ارتباطی بومی و داخلی توسط دولت. پاسخ: واجب

۶۰) * (نهایی دی ۱۴۰۱ انسانی) احکام فقهی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید.

الف) تولید مجلات و روزنامه ها به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی == واجب کفایی

ب) استفاده از اثری که تولید کننده، تکثیر آن را جایز نداند. == حرام

ج) شرکت در مجالس شادی برای تبلیغ دین به شرط رعایت احکام دین == مستحب

۶۱) سبک زندگی اقتصادی در حال حاضر مبتنی بر چه چیزی است؟ مبتنی بر تولید انبوه کالا و مصرف فراوان و نیز توجه به رفاه بیش از حد و لذت های مادی است.

۶۲) آسیب های مصرف گرایی را بنویسید. ساختار اداری پرمصرف و کم بازده، عدم استفاده صحیح از آب و انرژی، وجود برخی از مشاغل کاذب و غیر ضروری مانند واسطه گری.

۶۳) * مسئولین کشور در مدیریت اقتصاد باید تلاش کنند که کدام اهداف تحقق یابد؟ اول، استقلال اقتصادی و عدم سلطه و نفوذ بیگانگان. دوم، پیشروی به سوی عدالت و قسط و کاهش فاصله طبقاتی؛ سوم، حرکت به سوی آبادانی و عمران در عین دوری از دنیازدگی و تجمل گرایی.

۶۴) بکوشیم که رزق و روزی حلال به خانه بیاوریم و از همه اموری که سبب ناپاک شدن روزی ما می شود خودداری کنیم.

۶۵) دو مورد از اموری که سبب ناپاک شدن روزی حلال می شود را نام ببرید. تولید کالا با کیفیت پایین و فریبکاری در معامله.

۶۶) چرا باید بکوشیم که رزق و روزی حلال به خانه بیاوریم؟ تا هم آثار مثبت روزی حلال را در زندگی خود و تربیت فرزندان مشاهده کنیم و هم به اقتصاد کشور کمک نماییم.

۶۷) باید کوشید که ثروت افراد جامعه در خدمت تولید قرار گیرد.

۶۸) رسول خدا می فرماید: عبادت ده جزء دارد که نه جزء آن؛ کسب و کار حلال است.

۶۹) * قبل از ورود به عرصه تجارت، باید با احکام آن آشنا شویم تا گرفتار کسب حرام نگردیم.

۷۰) چرا قبل از ورود به عرصه کار و تجارت باید با احکام تجارت آشنا شویم؟ تا گرفتار کسب حرام نگردیم.

۷۱) اگر مصرف کالاهای خارجی سبب وابستگی کشور شود، واجب است از خرید آن خودداری شود.

۷۲) * یکی از مهمترین عوامل عقب ماندگی اقتصاد و فاصله طبقاتی را بنویسید. اشرافی گری، تجمل گرایی برخی مسئولین و فساد اداری و مالی.

۷۳) * چرا مسئولین باید از اشرافی گری، تجمل گرایی اجتناب کنند؟ اشرافی گری، تجمل گرایی برخی مسئولین و فساد اداری و مالی، علاوه بر آثار منفی اقتصادی، باعث بی اعتمادی عمومی و رواج تجمل گرایی و مصرف گرایی در میان مردم می شود.

۷۴) امروزه کشورهای سلطه گر، چگونه دیگر کشورها را به خود وابسته می کند؟ می کوشند تا از طریق برقراری روابط تجاری، کنترل اقتصادی سایر کشورها را به دست بگیرند و آنها را به خود وابسته نمایند و استقلال آنان را از بین ببرند.

۷۵) بر دولت واجب است روابط اقتصادی با کشورها را چگونه تنظیم کند؟ کشورهای سلطه گر نتوانند در مواقع خطر کشور ما را تحت فشار قرار دهند.

۷۶) هر نوع تجارتی که به نفع رژیم صهیونیستی باشد، و وارد کردن و ترویج کالاهایی که سرمایه داران رژیم صهیونیستی در آن شریک هستند حرام است.

تدبر در قرآن ص ۹۶

با تدبر در آیه افمن اسس بنیانه علی تقوی من الله و رضوان من خیر ..... به سوال های زیر پاسخ دهید.

۱— زندگی محکم و استوار بر چه پایه هایی بنا می شود؟ . تقوا و خشنودی خدا

۲— مقصود از بنای زندگی بر لبه پرتگاه چیست؟

یعنی انسان به جای اینکه سبک زندگی خود را بر مبنای دین و دستورات الهی قرار دهد که پشتوانه ای محکم و قابل اعتماد است هوی و هوس و مکاتب دنیوی را مبنای معیار زندگی خود قرار دهد که سرانجامی تاریک به دنبال دارد.

۳— چرا خداوند کسانی را که زندگی خویش را بر لبه پرتگاه بنا کرده اند، ظالم نامیده است؟

چون این افراد حداقل به زندگی خود و زندگی خود ظلم می کنند زیرا با انتخاب مسیری نادرست، عقوبتی دردناک را برای خود رقم می زنند و آخرتی تباه شده را برای خود به وجود می آورند.

بررسی ص ۱۰۴

برخی می گویند: «ما از کالای ایرانی استفاده خواهیم کرد به شرطی که بهتر یا هم ردیف کالای خارجی باشد.» نظر شما در این باره چیست؟

آیا برخی از کالاهای خارجی با کیفیتی که می خریم، از روز اول همین کیفیت را داشتند؟ مثلاً

می دانید که همین کره، ۱۷ سال واردات لوازم خانگی را ممنوع کرد تا ال جی و سامسونگ به اینجا رسیدند.

اگر کالاهای داخلی خریداری نشوند، سرمایه گذار با کدام بازگشت سرمایه، تحقیق و توسعه کیفی انجام بدهد؟

خیلی از افرادی که می گویند ما فقط جنس خارجی می گیریم چون جنس ایرانی کیفیت ندارد و

جنس خارجی کیفیتش خوب است نمی دانند که بسیاری از این اجناس به اصطلاح خارج، در داخل تولید

شده است و تنها برچسب خارجی خورده است. پس چطور است که خیلی از جنس های ایرانی را فقط با

زدن یک برچسب تقلبی خارجی به چند برابر قیمت می خریم و افتخار می کنیم که مارک معروف خریدیم و

از کیفیتش هم شکایتی نمی کنیم.